

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De radicib[us] sup[er]bie. Sermo. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

Sermo

V

em Salomon spū ppterico sepultos i inferno q in mūdo isto sc̄i credebant. Ideo nullū pec-
catorē debet hō spernere r sup eum se extollere
qntūcūq sit magn⁹ pec̄r. Quātūcūq aut̄ hō
se humiliat r se alij vilioc̄ apud deū estimat̄ n
peccat̄. Exemplū d illo q ingredit p ostū bassū;
cui nō nocet qntūcūq se inclinet. sed si eleua
uerit se plus debiro/leder caput suū. si de in-
troitu ianue in paradisum regni celestis.

Tertiu peinens ad illam quartā specie sup-
bie est: cum q̄s nō solum dico mō se meliores
aut subtiliorē estimat̄. sed etiā p tali vult r des-
siderat ab alijs reputari. Et id dicit Greg. q̄
ad istam quareā specie supbie peineat cum q̄s
vult singularis videri habere id qd h̄z: r magi-
prie peineat ad inanē gl̄az. In hac q̄tra specie
supbie: supbi imitans diabolū caput suū. Et
subdit Greg. Hoc apte etiā mēbris diaboli cō-
gruit; q̄ tales per rūmō cordis elati alios q̄s
cernunt despiciunt. r si quos exteri⁹ venerant̄; in-
tus enī in secreto cordis vbi i sua estimatōe ma-
gni sunt eccl̄oz sibi viciā meriti⁹ postponunt̄.
H̄z r sunt multi q̄ ppter prudentiā sculariem
aut experientiā aliquā altos longe se meliores
despicunt r se eis pponunt̄. Tales aut̄ increpat̄
apl̄s ad Ro. xii. dices. Nolite prudētes eē ap̄s
volnēt̄pos. Hinc etiā ad Saulē diuinā in-
crepat̄ dicit. i. Reg. xv. Nōne cū es̄s par-
uulū i oculis tuis: caput te z̄stitui in tribu⁹
israel. Paruul⁹ q̄ppe in oculis suis est: q̄ in eo
q̄ semetip̄ z̄fiderat impare se alienis meritis
credit. r nequaq̄ se sup̄ alios cogitatōe clario-
nis excedit. Plura ad has q̄truo⁹ species per-
tinēta parebut̄ sequētib⁹. **H**as q̄truo⁹ spe-
cies supbie rāgit̄ bear̄ Lucas. xviii. cap̄l eius
geli⁹ sui. vbi referēt̄ parabolā dc publicano pe-
nitent̄ supbo phariseo dic. Dixit autē dñs Je-
sus ad q̄sda q̄ in se z̄fidēbat tanq̄ iusti⁹; rasper-
nabant̄ eccl̄oz. p h̄ significāt̄ istos ad q̄s dñs
bane parabolā diri⁹ habuisse in se has q̄truo⁹
species supbie. Nā p hoc q̄ dicit. **L**confidebat
in se Jdot̄ intelligere q̄ bona aliq̄ q̄ in se habe-
bāt nō attribuebat deo/ tanq̄ ab ipso habita-
sed i seip̄is confidebat. qd est p̄ma species sup-
bie. Et p hoc q̄ dicit tanq̄ iusti⁹ innuit̄ q̄ si ali-
qua recognoscēbat se a deo habere: hec enī non
gratia s̄t̄ sue iusticie r p̄p̄ris meritis ascribēbat.
qd est sc̄da species supbie. Sed p hoc q̄ se esti-
mabant iusti⁹: cum i veritate iusti⁹ nō essent.
r sic attribuebat sibi bonū qd nō habebāt. In
currebat etiā tales tertii specie supbie. **L**ū p̄o
dicit q̄ lalios aspernabant̄. Innuit̄ q̄ p̄p̄ bo-
nū aliq̄d in quo videbāt excellere/ eccl̄oz de-
spicēbat: r se eis inanier p̄ferēbat. qd sicur dū-
ctum est ad quartā superbie speciem pertinet.
Hec sine dīce de superbia: quomodo sit inten-
sum ois peccati. quid sit superbia: r q̄ sint eius
species. Rogem⁹ ḡ dñi r sua misericordia r gra-
tia nos adiuvat̄: q̄uis ita supbiā excludam⁹
san̄ humilitate vivam⁹: vt p̄ humilitatē veram

r detestationē supbie in celis exaltari meream-
ur. prestante domino nostro Iesu christo q̄ e
benedictus in secula. Amen.

De radicib⁹ supbie. Sermo. V.

Ritū omnis pec

Tati supbia. Eccl̄. r. In p̄cedenti fmōe
audist̄. quid supbia est inriū ois peti⁹.
Et quomō oia peccata ortum habēt ex supbia.
Quomō etiā supbia sit aptet⁹ puerle celicu-
dinis: sicut b̄ tuc declarat̄ fuit exemplarē de
multi. Tandē de q̄truo⁹ specieb⁹ supbie fatis
disput. Nūc p̄sequēter intēdo dicere de radicib⁹
bus supbie. vnde vices r ex q̄b̄ radicib⁹ ipa sup-
bia orat̄. Que etiā sine remēdia z̄tra b̄mōi sup-
bie radices z̄c. Pro ḡfa Ave maria. **I**n
ictum ois peccati supbia. vbi s. **E**t ḡ pri-
mo questio Unde orat̄ supbia: Et dicendū est
breuiter q̄ supbia orat̄ ex trib⁹: vices

Ex ignorātia suip̄sus
Ex z̄sideratōe naturaliū p̄fecti
Supbia orat̄ onum: sive honorum anime
adquisit̄o⁹ suip̄sus.

Ex temporaliū abundanteia **P**rima
Primo supbia orat̄ ex ignorātia suip̄sus. origo su-
pīa sicur ex cognitōe fragilitat̄. p̄rie ois b̄mōi perbie
litas q̄ est mater salutis. vt dīc Ber. sup L. an.
ser. xxiij. Ira ex ignorātia p̄rie fragilitat̄ ex
priorib⁹ defectu⁹ orat̄ supbia. Un̄ dīc Bern. vbi
sup. De ignorantia inq̄t cui venit supbia vices.
Sic aut̄ supbiām parit tibi ignorātia tui: cu-
milocore q̄ sis deceperat̄ r deceperit cogitatō tui
te esse mentis. Hec initium ois peti⁹: cu maiori es
in rūis oculis q̄ apud deū. Et infra. Nō est pi-
culū q̄nrlibet te humilios: q̄nrlibet te repuz-
res minore q̄ sis. Sic ut nō est piculū s̄t̄ trans-
p̄ portam declinē qntūcūq se declinet̄. s̄t̄ est
periculū si altius modicū q̄s porta admittit se
eleuer. Est aut̄ grande malū horrendūq; peri-
culū si vel modice plus te extollas. vel si vni i
cogitatōib⁹ tuis te p̄feras: quē forte parē tibi
veritas iudicat̄: aut maiori: aut etiā supiores.
quāobrem noli te hō cōparare maiori⁹: noli
minori⁹: noli aliq̄b⁹: noli vni. En̄ quāetū malū
venit de ignorantia tui. vices peccati⁹ diaboli. s.
Supbia initium ois peccati. Hec Ber. Hac
radice supbie infecti: plures nō z̄siderat̄ sive
ignorāt̄es p̄p̄ia mala q̄ in se habēt̄: solū z̄sidera-
rant mala. primoz suoz r defect⁹ eoz. ex q̄ tūc
tales. primi vilēscit̄. i. viles estimant̄ p̄ eos: et
sic eos despiciunt̄. Recep̄ sic phariseo de q̄ Luce
xviii. vt p̄z i fine p̄cedenti sermōis. qui dixit.
Nō sum sic ceteri homini⁹ z̄c. O quāt⁹ nume-
rus calū est qui in h̄ sequunt̄ phariseū: q̄s pos-
ser dīnumerare. Lerte null⁹: nisi diuina reue-
latiōe illuminat̄. **S**ecōdō orat̄ supbia ex na-
turaliū elegantiā: sive ex z̄sideratōe p̄rie p̄fe Secūda
cionis. **L**ū em̄ q̄s p̄p̄ia pulchritudinē incavē orat̄ su-
spicere: ingenii sciētā: eloquentiā: r cetera hōi perbie

b 2

De radicibus superbie

na sua accendit: in quibus excedit: et non simili
accendit: ea in quo ab aliis exceditur: et quod sibi de-
sunt: mox in superbia per se erigit: et unde
deum glorificare et sibi regnari debuit inde
ipsum remittit. Quod signum in primo angelo et in
multis hominibus apparuit. Unde Lucifer primus ange-
lus in summa pulchritudine et scientie claritate post
deum erat. Sicut Ezechiel. xxviiij. proposito
ostendit: dices ipsum signaculum pulchritudinis dei
plenum sapientiam et pfectum decorum: et oem lapidem
preciosum ei operim: et afferit. cherub extenuit
et altiorum omnibus lignis paradisi dei. quod que cum
omni creature: scientia: pulchritudine et tenuitate pre-
latur ostendit: fuitque Gregorius. xxx. moral. c. xliij. cum
de certitudine exponendo deducit dicens. Non enim ad
pulchritudinem dei ut deo creatus fuit: sed ipsum signa-
culum pulchritudinis dei existit: ut quod subtilius est in
natura: eo in illius pulchritudine dei plenum credat ex
prestis. ois lapidis preciosus ei opulentum fuit: quod
nouem ordines angelorum qui vesti ad ornatum
suum habuerunt: quod dum claritate trascenderent
et ex eis copariorum clarior fuit: cherub extenuit
fuisse narrat: qui et secundum canticos scia non dubi-
cat. Cherub apparet plenitudo scientie interpretat.
Altiorum omnium lignis paradisi fuit: quod speciosus
facetus placutus cereris legionibus: canit illius spe-
cies pulchritudine reddidit: quoniam a supposita ange-
lo in pulchritudine decoratus. Hoc Gregorius. Nam igitur
naturali eleganter siue excellenter super alios
Lucifer tantum invenit fuit in seipso: ut exaltaret
deum apparet. Solus enim Lucifer arctissime con-
sideravit pfectiōne naturali in seipso: et exces-
sum super alios angelos: et non simili considerauit
quoniam infinitas excedebat a deo creatoris suo quod
cum de nihilo creauit. et hec oia sibi dedit: oia
sibi auferre et in nihilum redigere possit: cum vel
let. Nec considerauit quod per tantum dominum a deo access-
perit ad subiunctionem et gratiam actionem sibi possi-
biliter teneat. id superbicie: et tandem cecidit. ut ostendit
Magister Inianus. li. iij. dist. vi. c. i. allegamus Iudeus.
de sumbo. Qd et binus ostendit Esaias. prophet. xliij. c.
in persona Luciferi dicens. Ascendat in celum. sup
astram celi exaltabo solium meum: sicut ero altissi-
mo. Sicutque deo esse voluit: non per unitatem: sed per
potest et exaltatorem: in quantum aliis pessime et nulli
subesse voluit. Et his per speculos suos est
considerare pfectiōne propria homini: in quantum alios ex-
cellit: et non simili considerare fragilitatem suam: et
in quo ab aliis excedit. Hoc enim tentacio pfectus
similis angelis et nobilissimi viri auditissimi vicit: et
de celo cecidit. Quid tunc. In tentacio facere per
de hinc frangit: et infirmo. Factus est ergo quod de illis
bonis superbis in quo a demonibus supererat. vicit in
pulchritudine scientie: ingenio: discursu et ceteris. Secundo per quod si-
tudo cor superbia primi angelorum oratione fuit ex pulchritudine: cle-
poris

mentis. quod per vanam gloriam homo deceptus et blas-
phemat et gratiam perdit. ita ut cuiilibet talium dicatur
possit. Species decepit et. Dafni. xiij. Hoc
autem superbia non solum invenit in personis seculari-
bus. sed et in spiritualibus. immo et in religiosis. quod cum
scientie lumine lucet ultra alios. aut generis no-
bilitate: aut proprietas corporis virtutis ad laborandum per-
tinent: aut vocis modulamine placet: aut sin-
gulari gratia per ceteris pollent: statim suos frater-
des despiciunt. Et quod de tanto munere deberet humi-
liari et deo regnari: exemplo Luciferi voluntate
cum exaltari. ut ostendit Hugo de cura aic.
li. iij. c. xxx. Quod autem vanam sit corporis pulchritudo. Utana est
ostendit Brisko. de Alcipriade phoenice viro pulchritudine corporis
rimo: ut allegat Boetius. in de soli. phoenice. psal. viij. pulchritudine
dicens. Si inquit lycneis oculis hoies venerantur: ut do-
tor obstat quod penetretur: nonne ita specie
visceribus Alcipriadi superficie pulcherrimum cor-
pus turpissimum videtur. Igis et pulchrum vide-
ri non est in natura sed oculorum spectanteum reddit
est innotescas. Sancius Tho. in commentario super
Boetium: declarans dicta proba: dicit. Quod semel dis-
cipuli Alcipriadi pulchritudinem pulcherrimam inler-
Alcipriadi ad eum. ut eius pulchritudinem videtur.
Quia visa: dicit proba prima. q. d. Exterius est pul-
chritudine. sed si in eam videtur: turpissima esset.
potest verius factum esse. Nam et proba quidam fuit Al-
cipriadi pulcherrimus corporis: nobilis et diuinus.
qui ex hoc superbuit. cum quo semel Socrates probo
disputans: dices eu esse facuum: ad fluctum. pro-
duxit et re. Tertio superbia origo est temporalium ab
undantia. Nam diuitiae et abundantiae reperit pulchritudinem
superbie. et ipsa superbia est vermis bis origo
vitiorum. Sicut enim ex pomis et alijs granis nascentibus
sunt vermes: ita superbis tantum vermis originis
ex temporalium abundantia: ut deducit Augu. ser-
mone. xxxi. dicens. Quelvis rebus habet vermicem
suum: poma: grana et cetera. Vermis autem diuitiarum est
superbia. Difficile enim est ut non sic superbius quod diuitia
est. Hoc etiam ostendit Brisko. iij. libretorum. c. xvij.
ubi ponit hos mores vituperabiles diuitias: quod
sunt clari et iactantes alios despicientes: et dignos
principiari se reputantes. q. d. Diuitiae sunt eis causa diuitiarum et superbie.
Primo diuitiae faciunt hoies faciunt
elatos. Lutero ratio fuit proba vbi 8. c. xxvij. est. mites de-
que habendo diuitias creditur se habere omnia bona. quod res
diuitiae sunt quae quantum preceps dignitas alterius.
id est precium pro quo comparata dignitas. propter quod pos-
sunt pulchritudinem oia videtur appetiri et mensurari per
denarios. Habentesque diuitias creditur se omnia bona
habeere: quae in cordibus suis sunt elati: estimantes
alios se excellenteres esse. cum in diuitiis habere non sine
bonis: quod non potest hoies bonos facere. Unde
Sene. epistola. lxvij. probas diuitias non esse bonas
sic arguit. Quod bonum est bonos facere. diuitiae
non faciunt bonos. ergo diuitiae bone non sunt. Ita illud
quod potest ringere superemissimo et turpissimo
bonum: non est bonum. diuitiae autem ringuntur pessimis
bonis: ergo bone non sunt. Aug. ad impium inquit.
Nonne video te debere crudescere de bonis tuis.

Bermo

V

Si dom⁹ tua plena est bonis: et te habet malus.

Divitie: q̄ bonū ex malo n̄ fit. diuitie autē fūt ex avaricia: q̄ bone n̄ sūt. **C**redo diuitie faciūt homines iactatores: alios despiciēt. Ideo fūt boies iā Aristo. vbi s. q̄ etiā sapientes indigēt de subsistente

Tracatores dio diuitiū t̄ cōmunitē oēs homines. hoc ē cis maxime incitamentū ut sine iactatores. q̄ cū vident q̄ homines prudēces indigēt de eis: et seruitūtēs eleuant i cordib⁹ suis credētes se esse sup eos. Et sic spēnunt eos magnificatēs se meripos. **L**ui exemplū recitat ibidē Aristo. De quādā multere. que dum fuisset interrogata. An meli⁹ esset fieri diuitiē: an sapientia? Responde q̄ magis videt sapientes frequētare iā nuas diuitiū. q̄ diuities ad iānuas sapientium q.d. Meli⁹ est sine sapientia nō indigere. q̄ cū sapientia indigenēt esse. Sic q̄ pater q̄ diuitie nō solum causant superbiam. sed etiā iactantiam

Divitie: t̄ despectiōne aliorū. **C**tercio fūt Aristo vbi reputat supra. Diuities repicat se super ceteros digne se alijs babere presidētā t̄ principiatū. Credit enim q̄ dignitas t̄ p̄ncipiatū debet diuitiū. eo q̄ omnia estimat comparari t̄ mēsurari numis. Et oēs illi mali mores diuitiū cōpēt. co q̄ decipiuntē circa diuitias credentes eas esse maiora bona q̄ sunt. Ut h̄late ostendit Boetius de p̄lo. lib. ii. pro. v. Ubi ponit quinq̄ genera diuitiarum. s. pecunia: gemme: possēdiōes: vestes: et famuli. Et de q̄libet illoꝝ declarat q̄ non sine appetenda hmōi. quia nō facit hominē bonū fūt se t̄ ex natura sua. Hec attendēt sc̄rūs Alixius elegit sibi artissimā paupertatē. q̄uis patrem haberet p̄cētissimū t̄. Similēt et lance Macharius ambo romani clarissimi t̄ famosissimi t̄. **E**x his q̄ pater quomodo superbiam oritur ex diuitiū. Erā in omni statu: spūali t̄ seculari. Nā plures diuities virtusq̄ stat⁹ vere cundant se babere paupes cognatos. t̄ gliant se esse de magna nobilitate aut parēela potentiū. rusticos t̄ simplices videre amicos deīgnant t̄ spernūt. Et ratiō pecunia: et diuitiarum omnes honores t̄ dignitates habere sara gunt. **I**udemus enim homines pecuniosos ad honores t̄ stat⁹ seculares t̄ spirituales peruoſlare. t̄ dignos se estimare dignitate. quā virtute pecuniaꝝ adepti sūt. Tales vtisq̄ ex eo de q̄ deo grātias agere deberēt: contra deum se erigunt t̄ suis meritis ascrubunt. rebusq̄ a deo si bi concessis abutuntur t̄ abusi sunt. Hec sicut dicta de prima questione vnde oriaꝝ superbia.

Enīlētēt secundo vidēndū est p̄ncipaliter de remediis contra huiusmodi radixēs superbie. Et possit formari specialis fūt. Pro quo notandum: q̄ sepiem sunt remediis in quibus si homo exercitatio fuerit p̄cētēt conoperante domino huiusmodi radicibus t̄ cōtationib⁹ bene resistere. si saltem circa se attētus fuerint t̄ mox ve motum ad huiusmodi vicium superbie senserit. aliquot remediiorum opposuerit dicendorum.

Primo ut p̄ memoriam bōy noꝝ corporalium: aīe t̄ corporalium t̄ cogite se do magis obis. Scđo ut cogite colūt̄ (t̄) reabilitatē t̄ instabilitatē.

Remedia t̄ supbia t̄ ad verā buis. Quarto ut bō accēdat ad alios meliores se p̄teritos

Quinto ut bō di (t̄) p̄nees

ligētēt p̄sideret p̄pria sua

Sexto ut bō etiā (p̄cā. alios suos d̄scer̄t p̄sideret

corporeos t̄ spūales inūme

Septimo ut bō (rabiles

intueat chīm dñm qualitē

se humiliavit.

Primi q̄ remediuꝝ p̄tra superbia est: ut dum

Remedi

homini occurrit memoria alicui⁹ sui p̄prij bōi

aut bonorū. q̄ in se habet. sicut sine bona corporis

naturalia. ut corporis sanitas: sensuū viuacitatis: p̄ superbias

dū p̄mū

cas: pulchritudo: robur corporis: nobilitas genet

ris: bonitas vocis: eloquacia: t̄ sic de alijs. siue

sine bona aīe. ut ingenii p̄spicacitas: memorie

tenacitas: virtutes morales: scientie actuales t̄.

siue sine bona fortune. ut diuitie: p̄cētia civilis:

bonos seclū: amicorum copia t̄ fauoz: t̄ hmōi.

De talib⁹ ei bonis solent boies cōtēt superbire.

Et tunc q̄ dum homini talia aut aliqd eoz occurrit i memoria. mox cogitare debet quō hec oīa

sicut liberaria dona dei. ad h̄ nobis cōmēdata.

ut eis vēamur nō ad placitū nostrū. sed fūm su

am voluntate. ad suū honorē: t̄ salutē nostrā:

ac p̄ primoz vēlitarē: t̄ necessitatē.

Et hac autē p̄sideratiōē bō. p̄ hmōi donis dei nō sūgibres: s

magis timere incipit. p̄ eo q̄ quāto plura a deo

p̄cepit dona. tanto de plurib⁹ deo habebit fīris

Notā

cam reddere rationē. Unū Gre. in omelias qua-

dam de confes. sup euāgelio. Homo quidaz

peregre. p̄fīcīcēs vocauit seruos suos t̄ traz

didit illis bona sua Matth. xxv. sic dicit. Lectionis

sanceti euāgelij frātres charissimi sollicitēt cōsiderare nos ammoner. ne nos q̄ plus ceteris in

hoc mundo aliquid accepisse cernimur. ab aug

ctore mūdi graui⁹ inde iudicemur. Cum enim

augentur dona ratiōēs etiā cōfēcūtēt donoz.

tanto ergo humilioꝝ arq̄s ad seruēdū prom

prior quisq̄ esse debet ex munere. quanto obli-

gatio: ē se esse cōspicit in redēda ratiōē.

Ex quo clare pater: q̄ bō q̄ plura dona a deo accē-

perunt corporaliam sicut spiritualia: grauiorē de

bis deo obligantēt reddere rationē.

Et hac autē consideratiōē (ut supia dixi.) quilibet bō habet

valde sibi timere. nō solum quia hec dona per-

cepit. sed magis quia bis abusus fuit. vel per

ea operando negligētēt se habuit. q̄ nō solum

abusus illorū donorum est malus. sed etiā ne-

ligentia in vendo illis ad bonum. Paecit ex

illo Matth. xxv. de seruo iniūlii t̄ pigro. qui

a domino pena intolerabili est punitus. Non

b 3

De remediis radicū superbie

qz talentū sibi a dño cōmendatū pdidit aut in malos v̄sus expendit. s̄z qz in eo negocia neqz glexit z i terrā fodit. p binōi em̄ negligētia ius sit cum dñs p̄jci in tenebras exteroes. vbi ē flerūz z stridor deneiu Mar. vbi s̄. O deus si si sic damnaciō ecerne adiudicat. qui donis a deo sibi p̄cellis non ad malū v̄st. sed solū. p co qz negligētia agit z ad bonum v̄sum nō querit. qd fier de illis qz h̄mōi donis a deo sibi dāct corporalibz z spūalibz abeuntur z ad malum v̄sum querit. Sicut heu tales sunt infiniti. qui robur: sanireē: pulchritudinē: agilitatē z cōuerit ad lascivitā z superbiā. Sil' et alij. qz bona anime z corporis a deo sibi data ad eorū salutem z prīmi vtilitacē querit ad priorū documentū z oppressionē. Sicut exemplariter potest declarari de singulis. vere talium in extremitate erit grauissima ratiō deo faciēt. nō solū de omīs p̄ negligētia sed et de cōmissis per maliciā z c̄. Sc̄z remedium ut homo cogite qz labilia sine bona nature. z qz instabilita sine vni. sc̄z bona fortuna. de quibz homines et plurimū suū radicum perbiūt. Sicut em̄ flos qui bōdie flore z cras arescit z conculca p̄dibz. aut mīcet in cibaznum. sic omnia p̄dica bona de facili pereunt. Nam ea otferre pōt z sep̄issime aufer immatura mōz. aut grauissifirritas. aut potentia violentia. vel etiā aduersa fortuna. Un̄ Iac. j. dicit. Exortus est enī sol cum ardore: z arescit fenum. z flos ei⁹ decidit. z decoz vultus ei⁹ deperit. ita z diuē i itineribz suis marcescit. id est putrefact vel arescit. Et. j. Per. j. Qd caro ve fenum. z omnis gloria ei⁹ tanqz flos feni. exaruit fenum z flos ei⁹ decidit z c̄. Ex qz p̄z qz si quis aliqui de divinito: de honoribz: de potētia: de amicis: de nobilitate generis: o pulcri tudine etrobore: sanitate: sic de alijs qbuscūt bonis nature aut fortune se incipit extollere. memor esse debet p̄dicere: sideratioz talium bonorum. que sunt labilia: instabilita: caduca et trāscitoria. memor etiā sic sue p̄prie nature z seq̄ ipsum respiciat. z cogitet qz moralis est. qz cūn̄is est z in cīnērem reuerter. Logit quoqz qz scriptū est Gen. iiij. Pulus es z in puluere reuerteris. Et itez. Quid timo cum sis puluis z cīmis. Ad h̄ valer exemplū qd scribit Damascen⁹ de vita Barlaam sancti eremiti z Josaphat regis. Ubi habet qz inter plures doceri/ nas z exempla. quibz sanc⁹ Barlaam auertit regem Jolaphat adolescentē a delectationibz z voluptatibz hui⁹ mundi. vnu sibi dixit. Qui delectationes corporales desiderat et alias suas fame mori p̄mititur. similes sunt cuius homi qui dum a facie unicornis ne ab eo deuozaret velociter fugeret. in quoddā barathru magnū cedidit. Dum autē cecidit manibz arbustulā qn̄dam apprehēdit. z in base quadā lubrica z istabili pedes fixit. Respicies vo vidit duos muscas. vnu albi z vnu nigri incessanter radicem arbustule quā apprehēderat corrodētes. et iam

prope erat ut ipsaz abscondēret. In fundo autē barathri vidit draconē terribile spiratē ignē. z aperto ore ipsum deuozare cupientē. Super basem vero vbi pedes tenebat. vidit quatuor aspidum capita inde p̄deuntia. Eleans autē oculos vidit exiguum mellis de ramis illius arboris effluere. obliuusqz periculi in quo vnu dīqz positus erat. seipsum dulcedini illi⁹ modi⁹ ci mellis torū dedit z sic cecidit. Unicornis autē Unicor⁹ mortis cener figurā que bonī semp̄ p̄sequit nō sitē z apprehēdere cupit. Barathru vero mūdus ē mortem omnī malis plenus. Arbustula vniuersitatis qz est vita. que p horas diei z noctis qz p̄ myrem album z nigrum incessanter consumit et incisioni appropinquat. Basis qz tuor aspidū. corpus ex quatuor clementis compōstū. quibz inordinat⁹ corporis compago dissolutus. Draco terribilis os inferni cunctos deuozare cupit. Dulcedo ramuscūl. delectatio fallax mundi p̄ quā homo seducit ut periculū suum minime inueat z c̄. Terrū remedium cōtra supbiaū est. ut homo de bonis anime. que sunt sciētia: Remē virtutes: z sic de alijs cogite. qz dubia z incerti diū terēta est eorum bonitas. quia vicium etiā mītoz vnu ī susiens lacet sub virtutis imagine z sep̄issime er p̄biāz roz est qd sciētia repas. Unde Greg. in mora. Sepe iusticia nostra ad examen diuine iusticie deducta iniusticia est. z forder in conspectu districti iudicis qd in oculis fulger operatis: s̄m illud Isa. lxiiij. Quasi pann⁹ mēstruaz ate vniuersi iusticie nostre. Hoc bene attēdit sciētus pater Agathon qd dum moritur p̄ tres Exemplū dices starer immobiles aperiis oculis. z fratres eum interrogārē: dicētes. abba vbi es? R̄ndic in conspectu omnī. Judicio assisto. Et dum fratrez diceret. tu times? Respōdir. Intima viri tute quia potui mandata dei custodiui. sed hōsum. Et nescio vrum opera mea sint accepta coram deo. quia aliter sur dei iudicis z alit hōminū. Et ideo timeo nec qz fido nisi venero ante deum. Est tamē vxp̄ qz homo de operibz bonis p̄p̄s potest habere spēm. sed non debet de eis omnī se reddere securi⁹ z certum qz sine bonā z deo accepta quēadmodū fecit super p̄bas r̄ficus Lūc. xvij. Qui se iacrabat de operibus suis tanqz bonis z totaliter benefactis. Inticef ergo homo quilibet beatū Job: cui sicut (est) domino nō fuerit tunc vir similis in terra. tñ verebāt omnia opera sua: ut ipsemet facietur Job. ix. caplo: dices. Uterebar omnia opa mea. sciens qz non pareres delinqūti. q.d. timo in omnibz operibz meis aliquid displicere diuine bonitati. Ecce si sanc⁹ Job de se nō fuit cert⁹ in operibz suis qz fuit p̄secus mundicia: castitate: humilitate: misericordia: patiētia: z sic de alijs operibz bōis. quid nos miseri p̄cōres faciem⁹? quomodo de opibz nostris p̄sumere possim⁹? Imo z aplus Paul⁹ dicit. j. ad Cor. iiiij. Nisi hil mībi consci⁹ sum sed nō in hoc iustificatus sum. Slo. nībil mībi conscius sum. i. in nullo

B.
Remedi

qz labilia sine bona nature. z qz instabilita sine vni. sc̄z bona fortuna. de quibz homines et plurimū suū radicum perbiūt.

superbi

Exemplū

z

Berlio

v

me remordet conscientia mea, sed non in hoc iurificari sum. i. non ideo me iustum puto, quia potest esse aliqd malum quod nescio. Delicta enim

Tquis intelligit tecum. Quarecum remedium est: ut
Remedio homo accendat ad alios meliores se: preteritos:
ut quae per nos: et potissimum ad sanctos, quos sapientiam supbia etiam: virtutes et merita si diligenter considerer.
inueniet alium excellētissime sapientie, alium singularissime abstinentie, alium admirabilem partite, alium summe humiliter, et modestu etudis, alium multe misericordie et pietatis, aliosque in alijs excellētissimis virtutibus preminere. Ex quo clare noscere se in eorum comparatione debilem in virtute et scientia, et eis valde inferiorum. Et ex his sibi ipsi sic vilesceret ut amplius non dicat cum superbo phariseo. Non sum sicut ceteri hominum: raptores: iniusti tecum. Lucc. xvij. Sed potius dicitur. Domine non sum sicut serui tui: sapientes: sobrii: casti: deuoti: patientes: charitatis: bux miles: misericordes: et ceteri donis et gratias et testibus affluentes. Nec solum homo ex his similis vilesceret prodicto modo, sed inueniet se quis in his in comparatione ad eos, propter quod etiam in se confunditur et vehementer erubet in causa sua immensam perfectio et respectus eorum: qui tam fuerunt homines similes nobis in natura, ex aia et corpora re constituti, et multipliciter ad mala tentati. Et ut melius me intelligatur loquar exemplariter. Quis auderet se de sua scientia aut diligentia extollere, cum consideraret altissimam beatitudinem Augustini scientiae, et excessimam ipsius diligentiam in scriptis et exponendis scriptis: i. conscribendis libris ad laudem dei: ad profectum ecclesie et fidem suam salutem, de qua et Isidorus dicit, ut liberymo. Aug. etiam scripsit ut diebus ac noctibus non solum scribere ei liberos quisque sed neclere quidem valeat. Quis etiam peccatorum penitentium: de sua contritione: confessione: aut satisfactione se auderet extollere, dum considerat exemplar et speculum penitentie beata Maria magdalena, que ex ardentissimo desiderio et rado visionis Christi domini, post eius ascensionem nullum unquam virum videre voluit sed secessit in eremum et ibi, xx. annis in asperima penitentia, homibus incognita fuit, nullum cibum aut portum hominum mandauit nec bibit, quia Christus dominus celestis eis epulis cam refecit. Quid dicam de beata Maria egypciaca, que, xlviij. annis in eremo excessimam vitam duxit, in quibz nullum unquam hominem vidit, preter somiam abbatem, qui dei dispositione circa finem vite illius penitentis eam in deserto vidit, que et cor omnis tribus panibus pro tribu denariis comparatio concencia fuit, neque illos contumescit, quia ad instar lapidis iduratus fuerit, et vestimenta purificata tecum. Sed et quod non solum anderet se extolleret sua charitate, de sua patre et alijs fratribz, aut quod non portet vehementer erubescere et sua ipsa sermone, quod considerat seruorem charitatis, magnitudinem patie, et ostentiam incliti martyrum Laurentii, et aliorum martyrum et confessorum virginum et viduarum, certe nullus. Quocum

ens enim nos unum solum verbum asperum inflamat ad iram, quoties aduersitas fragit et impatiens, aut sola estiata iuria non tunc separat a charitate chii, per fratrem odiu et rancore, quem corde tenemus, quod valet sufficiens explicare. Ad h remedium valeat quod loquitur Beatus dicens. Attende quod habet et tu non habes ut hec cogitatio in bilitate et custodias, nullus enim inueniens homo adeo tristus suis, quin si alii habere possit quod alii quid bonum se habent in quod deficit, quoniam etiam aler sit peccator. Ecce ergo necessarium est homini hoc quartum remedium contra supbia tecum.

Remedium quarto: ut homo diligenter consideret propria sua patrem, quod plura pro noscere in scripto et cetero, diu quin circuitaliter scire quod in aliis primoz. Nam unusquisque cum quod magis noscere per et scire sua patrem cum omnibus circumstantiis quod aliena, aliove etiam ignorat corda, sed tantum eo per videt exercitora opera, que possunt aliquem bene fieri aliquem male. Et ideo non est de eo per malitia certus, cum negligat an bona vel mala intentione faciat sine, an ex surrepte aut delibera ratione etiam ex ignorantia vel certa sciat. Et sic deviatis alijs circumstantiis, quod possit periculum minuere et angere. Tunc vero cor si discutiat certitudinam inuenient, quod multa turpia cogitauerit, quod idigna desiderauerit, quod puerus et quod puerse voluit, quod multa operauit aut fecit, quod cora alijs non auderet dicere. Et forte cor et cetera mala, quod si scirentur ab alijs quod cum honorabunt et reverentur in eum spuerent, et tandem pessimum hominem refugerent. Hoc remedio debet hoc sepe uti, et per illud se firmare et imperium tentacionis ad lumbiam inclinare, et suspicione et iudicia mala, primoz. Sit contra detractiones et ceteras primoz suorum. Exemplum peritiorum naufragiorum, qui validiori ventu esse cognoverint, tamen magis nauem onerant, ne imperium venti ea in piculum rapiat. Sic etiam expedit homini contra imperium tentacionis supbia se onerare proximatis et oneribus peccatorum per memoriam corundem, posnens et aggregantes ea in corde suo per attentionem cogitationem. Unde licet illa quibus nauentes contra ventum onerant sine vilia, ut lapides, arena tecum, sunt ramen eis in hoc vilia, quod nauentes contra imperium ventorum detinunt, ipsosque nauigantes et merces eorum et res alias a periculis marii custodiunt. Sic peccata praeterita et etiam presentia, licet de se sint vilia et iurilia et in estimabiliter nostra, his ramen qui nauentes corundem, et corda per calum memoriam et cogitationem onerant, ut dixi, sunt putilia, quod nauem cordis retinere ne ferat in peccatum supbia sive tentacionis imperium, ipsosque nauigantes per mare huiusmodi cuicunque omni theatro truci et gratarum custodiuntur. Ex his potest quod valde veile est homini et deo valere de placere, quod homo se sepe inspiciat. Unde Beatus. Illam animam diligere deus que sine cessatione se considerat, et sine simulacione se considerando indicat. Idem dicit. Si noueris mysteria oia, non ueris alta celum, lata terre, profunda marius, si et non noueris terris similis homini edificantis sine fundamento, ruinam non structuram facies.

b 4

De remediis cōtra superbiā

Hec ē docet Bre. i qdā homel. sup euāgeliā
vīcē septiā dices. Frēs cum bona agitū sp ad
memoriā mala acca reuocate. vt dū caute clpa
spicūt nūq d bono ope i caute anim⁹ leet⁹ tē.

2 Secū remediū ē v̄ hō cōsiderer ēt alios
defec⁹ suo corpales t spūales inumerabiles

Remedi⁹ Hōz ei distincē cognitū et attēta cōsideratio
vīscētūlēu valet ad humiliādū se vt hō n̄ audeat se
p̄ lugbiā exollere aut alēt i sua estimatiō p̄pōere. Imo

fm Bēf. sup Lān. anis n̄ p̄ qēq̄ inūcire viua/
cius t accommodari ad humiliādū se q̄ si sc̄i v̄i
tate cogscit. em n̄ dissimulē sup his q̄ i se sunt
nec sit i spū ei⁹ dolut. si statuat se an se; et a se
nō auertat. Si ei aia se inuētē se miserā: imo t defec⁹ t miser
rīs plēnā. ac vndiq̄ malis circūdā. ita vt cū
ap̄ba cogas ad dñm clamare t dicere. In hītay
te tua humiliasti me. Quom̄ ei n̄ humiliabit
vere hō si ad cor suū rediens fm modū p̄dicū
agnoscit se tamulē t graib⁹ p̄ctis dñm mltis
pl̄ offendisse. Et cōsiderat q̄ nescit an sibi dñu
aliquādo sup illis habuerit; vel adhuc b̄z auc
babebit. p̄cītū t placatū. Si l̄r̄ cōsiderat se mo
le bū⁹ moralis corporis aggrauatū: ad mala. p
cluū: sp̄m suū in tā fragili vſculo inclusū: rā
mule⁹ immūdīcīs immersū. Et cōsiderat q̄lia
sp de illa sua carne. p̄jciat purgamēta. Si erā
cōsiderat tā varijs curis inricatū: carnalib⁹ de
ñderis ifecit: mltis errorib⁹ implicatū: mille
periculis expositiū: mille rīorib⁹ trepidū: mille
difficultarib⁹ anxiū: mille suspiciōib⁹ ohnoxiū
mille necessitatib⁹ erūnū. p̄liū et p̄nū ad
vicia: iualidū ad h̄tēces. p̄mpū ad mala: tār
dū ad bōa. Et q̄ pat̄ q̄ hō b̄z optimū remediū
humiliādi se. si vere cōsiderat infirmitatē suā tā
ex p̄e corporis q̄ anie. Et p̄e anie ei adō ifirmi
sum⁹: vt nec leui cogitatiō resistere possim⁹:
nec h̄bū modicū sustiere qui ab illo dīciamur
ad modicū ēt flatū suggestionē diabolice igne
fernali roti succēdimur. t cūcta bōa q̄ fecim⁹
omittim⁹. Et p̄e h̄o corporis adeo ifirmi sum⁹:
vt nec pulicib⁹ resistere possim⁹. Un̄ August.
Hō de rīb̄ cōncūtū t tumētū t iracū es. pulic
bus resistētē dormītē. Ad distemperanciā ēt
febrilis calorū. vel ad vñū pūū apostema/ i ci
nerē v̄l puluerem totū corp⁹ nīm resoluīt. Un̄
qdam. Ecce repētē modicēq̄ occasio febris.
Dissoluit totū qdīcēq̄ parauim⁹ euo. Qui hec
t̄ his similitā distincē nosceret t̄ accente ac cre
bro in seip̄o cōsideraret; quō putaris de se olea
sapēter: quō se sup̄ p̄mīos exolleret. Nūqd
potius cōuertere ad lachrymas/ ad gemutū
ad plāctū t tristiciā. Studear ḡ hō noscere se/
ip̄m veraciter/ accente cōsiderādo p̄dicatos t in
numerabileb⁹ hmōi defecctus: q̄ vere sunt sui:
quia a sola sua voluntate deficiente/ aut sunt si
bi in penam p̄cōp̄ inflicti. Et talium ei igno
rancia generalis superbia: vt homo credat se ali
qd̄ esse cū nībil sit. t se meliorē estimat i sua
cogitatiō q̄ sic in hītate. Ecōverso aut̄ ex v̄z

ra horū defecctū noticia generat humiliātā mad
salutis. p̄ quā se tenet in statu t gradu quem a
deo sortitus ē: neminē despiciēdo. nō se sup̄ ali
os exalteādo: s̄ portus dep̄medo. qd̄ t valde se
curi est ap̄d dñm: fm b. Bēf. sup Lān. i qdām
ser. dicentē l̄nialit. Si liq̄dē cognoscērem⁹ i q̄
statu vñūq̄ nīm deus habeat t ipa. veritas:
vitati in oīb̄ adq̄escerem⁹: t nō sup̄ id qd̄
sumus nos erigerem⁹. Sed q̄ nos latet q̄les
simus apud dñm. Ideo curius ē nobis iuxta cō
siliū domini Luč. xiiij. nouissimū locū tenere.
Nō est em̄ periculū si homo minorem se repu
tēt̄ q̄ sit. sed periculū est si plus q̄ sit se etiā in
modico exollat. vel forte vñi in cogitatione se
preferat/ quē veritas parē aut superiorē iudic
cat. De hoc dat exemplū besis Bēf. Si quis
per ostium transīt cū sup̄liminare nimis bas
sū sit. nō nocet q̄ntūcūz le inclinauerit. nocet
aut̄ si plus q̄ ostū patiat̄ mēsura se erigat t sic
impigat: t capite quassato collidat. Logit̄ ḡ
hō apud se: si ego excello. p̄mīū mēu in b̄ q̄ sū
docior. aut plures elemosynas do: v̄l ieiuno:
cessit de alijs forte in eo est alia latēs vir⁹ rōne
cū in hītate melior me est. quia forte habz vo
lūtātē melius agendi si sc̄it̄ q̄ ego: vel ieu
nandi si non obſtar corporis infirmitas: vel
consuetudo qua nutritus est: de quo multum
dolet. vel forte habet tentationem ad aliqua
vicia et peccata: quam si ego haberem⁹ longe
peiora facerem⁹: aut forte in breui sup̄ magnis
peccatis suis ut homicidio/adulterio/ et sic de
alijs per cōtētēm veram misericordia con
sequetur a deo. Nemo enim nouit an odio vel
amore dignus sit. Ecclesiastēs. ix. Hanc humili
tatem bene habuit quidam coriarius sive su
tor: de quo in Utopiā baberūt: q̄ erat in
Alexandria/ et equalis meriti apud dñm illi
dicatus est cum sancto Antonio. Nā cum san
cto Antonio hoc reuelatum esset venit ad eū
dicens. Relicta cōreno venit ad te ut mibi
enarrēt opera tua. Lui coriarius respondēt.
Nescio me bonum aliquod perpetrasse: nisi
quando mane ex cubili meo surgo/ ante q̄ in
opere meo residēam/dico ex corde: O misericordia
ciuitas a minimo vſq̄ ad maiorem ingrediūt
tur regnum dei p̄pter iusticias suas: ego au
tem solus propter peccata mea penam heredit̄
to sempernam. non tamen ex hoc despera/ t
ut ille coriarius tē. Audiens autem beat⁹ An
tonius eius verba dixit. In veritate fīt sic ut
regnum dei adēptus es. ego h̄o in erēmo long
go t̄pē p̄uersat̄ nō dñi apprehendi mēsura v̄bo
rum tuor̄. Ecce quātū valet se vīlem reputare
t humiliare. ¶ Septimum t ultimum reme
diū contra superbiā est: vt homo inuēatur Ultimus
christū dñm/ quātū ille q̄ est creator oīm/ dñs remediū
dominantiū. sine cui⁹ volūtate t p̄missiōe ad i p̄ lugbiā
stā vivere n̄ possem⁹: se exāniuit t humiliatur.
Quis ei sufficien̄ p̄ exp̄mēre q̄nta fuerit hītū.

22

Exemplū

Exemplū

¶

Uras ch̄si: q̄ oſa ex nihilo fecit: et despectissimos
boies infirmos/leprosos/ pauges et debiles:
imo pueros benigne suscepit: manib⁹ suis ac/
trectauit. q̄s demq̄ explicare pōt̄ q̄nta fuerit i
eo būilicet sedū se inclinādo pedes suor⁹ discen/
pulor⁹ lauit. et vt p̄c credit esdē pedes oscula/
tus fuit. Quāta fuit in eo humilitas dū innos/
cēs Iesu ab immūdis peccatorib⁹ alapas/ co/
laphos/flagella/corona spīceā/spīra blasphem/
rias et d̄cisiōes sustinuit: q̄s tñ in ictu oculi
occidere potuit. Et vlera h̄ in cruce pēdēs deū
p̄fem p̄ eis exorauit. Un̄ Bef. Medicina eū/
moris bois ē būilicet ch̄si. Erubescat hō ē su/
perbo; q̄ humilis fac̄ est ip̄e deo. Incolerabil⁹
est supbia/q̄ miles sedeat sup sc̄mnu: cū rer
in̄ eū sedeat ad terram. Quis ḡ audet dicere
Ego nō possum sustinere iniurias q̄s n̄ merui: n̄
derac̄tōes: deris̄tōes t̄c. dum cb̄m audieb̄t hec
oīaḡt̄ nos sustinuisse: nob̄ i exēplū. **S**ic ḡ
ex p̄missis habetis sepe remedia supbia: que
venia cordib⁹ v̄is infigeretis vel salte aliq̄ ex
illis. t̄ si nō plura: tñ vñu. vt hō in se ppenderet
defect⁹ corpales p̄ spūales, p̄t̄a occulta que cō/
misit: et q̄ comittere in facto voluit si potuis/
set. Verac̄ si hec aterre cōsiderare nullū in/
veniret boiem quē seiret hec singula p̄p̄crasse
Et sic merito se būilare et supbia eōis virib⁹
q̄ ē initii ois p̄t̄i d̄cēstaret: nec cū supbis dey
mōib⁹ etnāl⁹ puniret. Qd̄ nobis p̄cedat būil⁹
Iesus: cui bumiltū valde placet oratio: in se/
cula benedictus Amen.

Exēplū **A**d huc p̄d̄c̄t̄ remedijs̄ supbia possūt̄ ad/
di tria. **P**rim ē cobabitatio būiliu. Siē ei il/
le q̄ cōt̄at supbo iduce supbia: vt d̄ Eccl. xiij.
sic q̄ cōt̄auerit būili induer būilicet. De h̄ ba/
bem⁹ ep̄m. **E**rat qd̄a c̄ps Parissēsis Oddo
q̄ despectoz pauges sp̄n se ponebat ī mēla:
et alios ex lacere. Req̄st̄at quo posset h̄ tole/
rare. Et r̄ndit. Quidā nobil⁹ miles me docuit
q̄d̄ sc̄ptū ē Job. v. Utistā sp̄z tuā n̄ peccabis
Et credēdū ē q̄ ille miles fuit ch̄si nō mōi t̄c.
Gobz: vt hō ad corrigēt̄ se exhibere facē/
bilare. et adulat̄i facē tristē: sic ei fier ut tal' hō a
m̄l̄s corrīgat̄: et a null' adulatorib⁹ sc̄p̄iat̄. Ne
mo ei iūito auditōri libēt̄ narrat̄: vt ait Piero.
Ecclorario hō m̄l̄tos iūit̄ adulatorib⁹ q̄ libēt̄ eos
audit̄: fz ill̄ Prover. xxix. Princeps q̄ libēt̄ au/
dit̄ h̄b̄a mēdach̄: oēs mistros h̄b̄i ipsos. Idē ē de/
bis q̄ libēt̄ audiūt̄ derac̄tōes: q̄b⁹ v̄t̄q̄s deberet̄
exhibere facē tristē: fz ill̄ Prover. xxv. Utēt̄
aq̄lo dissipat pluuias: et facies tristē liguā s̄ra
bene. **T**ertiu ē vt spec̄lm sacre sc̄p̄t̄e faci
ei met̄ lep̄ op̄onat̄: illā legēdo v̄l̄ audiendo
et signē exēpla sc̄p̄t̄z et v̄t̄a eoz: i q̄viōt̄ i q̄nta
būilicet̄ et pauprare dō fuit̄: et q̄nta dō p̄ eos
op̄ar̄: vñ Bef. Sacra sc̄p̄t̄a tāt̄ spec̄l̄ mē
elb̄ n̄ris opp̄it̄: vt siqd̄ ea fed̄ fuit̄ ver̄ vi/
deat̄. Prop̄ ea sc̄p̄t̄e Judicb. ix. Būiliu et mā/
sucor̄ s̄ḡrib̄ placuit d̄pcat̄. Et Jac. iiiij Deo
supbia resi. būi. aut̄ dat̄ gr̄m. Sz q̄re deo sup

bis resistit̄ oñdit̄ Job. xlj. c. d. q̄ diabol⁹ sit reg/
sup oēs filios supbie. Jo d̄t̄ Bef. Evidēt̄issim⁹
signū reprobor̄ ē supbia, et būilicet̄ electorū.
Qd̄ v̄t̄a multi supbi et exēcat̄ per supbias
attenderent.

De decestabilitate supbia. Ser. VI.

ODibilis est corā

deo et hōib⁹ supbia. Eccl. x. **I**n p̄o
cedēt̄ ser. audiūt̄ supbie ortu sive
originē ex triplici cā. v̄t̄ Ignorāt̄a sui. et p̄s/
derat̄oē nāliū p̄fēctiōē. et xp̄aliū abūdāt̄ia.
Et tādē sepe remēdia ē supbia. Nūc q̄n̄ inē
do dicere quō et q̄re supbia sit decestabil⁹ corām
deo: corā hōib⁹: et corā brūc̄. q̄ si hō efficaciōē
siderat et attēdēt̄ habebit efficaciōē remēdiū ē sup/
bia. Pro gr̄a dicāt̄ aue maria. **O**dibil⁹ ē
corā dō et hōib⁹ supbia vbi s̄. Prio vidēt̄ ē d̄
thēat̄ icelleut̄ quō supbia sit odibil⁹ corā dō.
Sc̄do quō sit odibil⁹ et decestabil⁹ corā hōib⁹. Et
t̄to quō supbia sit odibil⁹ et decestabil⁹ corā brūc̄

Līca p̄t̄nū ē notadū: q̄ deo valde. **t̄is.**
odit̄ et decestat̄ supbia: vt p̄z ex v̄b̄is thēat̄. Et **A**
Jac. iiiij. Deo supbia resi. būi. at̄ dat̄ gr̄m. **Q** Deo dece
at̄ deo sic odiat̄ et decestat̄ supbia p̄z ex b̄: q̄ oī: st̄c̄ et oī
potēs deo ḡuissim⁹ penis puniuit p̄t̄m sup̄: dit̄ sup/
bia. sic h̄ declarari p̄t̄ pl̄b̄ exēplis sc̄p̄t̄e sacre biām
Prio i lucifero nobilissimo āgelo qm̄ cū so/
cīs suis p̄p̄ supbia de celo deiect̄ ēta et cū
ēt̄ nobilissim⁹ vt p̄z fm̄c̄. iiiij. A. r. v. B. p̄p̄
supbia sua fac̄ ē diabol⁹ horribilissim⁹. Esa.
xiij. Quō cecidisti lucifer: Et Lu. x. Videbam
sat̄anā q̄s fulgor d̄ celo cadēt̄: v̄t̄ in penas
ēt̄as. **S**c̄do p̄z h̄ idē ī p̄mis parēt̄o. qui
p̄p̄ supbia sua volētes ēē ve deo: fac̄t̄ s̄i inoz̄. **S**upbia
tales plēni d̄scrībit̄: et padiso expulsi. Gen. iiij p̄mōrūz
Nec solū ip̄i pena hāc sustinuerit: s̄ et trāffusa parentū
ē culpa illa originalē in rotū būianū gen⁹: ita p̄
p̄p̄ supbia p̄mōrū parentū oēs nascimur i p̄cīs:
miseris et d̄fecit̄ m̄l̄s: nec ad horā de vita se
curi. **T**ertio p̄z h̄ idē de filiis Noe post di/
lūtū. Tn̄ s̄i h̄ Bēn. xi. Postq̄ fuerūt̄ m̄l̄t̄i/
plicati et erant vñi⁹ fm̄ois sive labij: habitauē
rūt̄ in era sennaō i campo: dixit alē ad alecrū.
Faciam⁹ nob laceres et coqm̄ eos igne. H̄az
būnerūt̄ laceres p̄ satis: et birumē p̄ cemēto. Et
dixerūt̄. Faciam⁹ nob ciuitatē et turrim: ciuitas
cacumē p̄rigat̄ v̄l̄q̄ ad celū: et celebrem⁹ nomē
nřz anq̄ diuidamūrū vñtūlas fr̄as. Et ita cepe
rūt̄ facere. Sz audi qd̄ ibidē sc̄p̄t̄ ē. Descēdē
dñs vt videret ciuitatē et turri quā edificabāc
filij adā. Et dixit. Ecce vñ⁹ est p̄p̄z et vñ⁹ labij
oib⁹. p̄fūdam⁹ lingūa eoz: vt n̄ audiat̄. i. n̄ icel
gat vñtūlas voce. p̄p̄i sui. Et ita sc̄m̄ ē. q̄r̄ tūc
cessauēt̄ edificare turri: et diuidi s̄t̄ i vñtūlas
fr̄as. Ecce p̄p̄ supbia illoz̄ puniri s̄t̄ ne se mūz
tuo icelligeret̄. Un̄ si hec eoz supbia s̄i fuit̄sc̄
vñ⁹ fuit̄z̄ liguagūi oīm̄ et q̄lib⁹ hō alii icelle/
t̄sset̄. **Q**uarto p̄p̄ supbia p̄barao volēs ad